

RS § 182 Konstöversyn på Gotland

Ärendenummer: RS 2021/1692

Paragraf föregående instans: AU § 126

Regionstyrelsens beslut

- Resurscentrum för konst inrättas enligt förslag.
- Finansiering sker genom Eget kapital.
- Informationen mottas om att ett förtydligande av överenskommelsen med Gotlands museum har gjorts för 2023.
- Regionstyrelseförvaltningen får i uppdrag att återkomma med ett förtydligande av vad utveckling av Konstmuseets verksamhet innebär för Gotlands museum till budgetberedningen 2024.
- Regionstyrelseförvaltningen får i uppdrag att återkomma till budgetberedningen 2024 med en statusuppdatering och förslag på återstående del av resurscentret.

Sammanfattning

Hösten 2022 tog regionstyrelseförvaltningen fram en konstöversyn med ett antal rekommendationer relevanta för konstområdets utveckling på Gotland. Några av dessa pekades särskilt ut att följas upp i samband med budgetberedningen. Regionstyrelseförvaltningen skulle:

- tillsammans med Gotlands museum och aktörer inom konstområdet föreslå hur ett resurscentrum för konst på Gotland kan se ut och vilka kostnader det medför,
- förtydliga överenskommelsen med Gotlands museum samt
- återkomma med Gotlands museums precisering av framtida behov för att kunna stärka samtidskonsten och samtidigt utveckla konstmuseets verksamhet.

Regionstyrelseförvaltningen har tillsammans med Gotlands museum och aktörer ur bild- och formområdet tagit fram ett förslag på ett resurscentrum för bild och form på Gotland. Förslaget gäller alltså inte bara bildkonst utan profilen ska också innefatta gestaltad livsmiljö, konsthantverk, slöjd, form, och design. Förslaget har tagit avstamp ur dialog med fria utövare och kulturorganisationer och konstöversynens rekommendationer. Arbetet har fokuserat på hur finansiering, uppdrag och organisering för ett resurscentrum kan se ut. Förslaget innebär - med inspiration bland annat från Konst i Halland och Resurscentrum Konst i Norrbotten - att etablera en digital såväl som fysisk plattform för aktörer inom bild- och formområdet på Gotland. Målgruppen för resurscentret är primärt utövare, arrangörer och kulturorganisationer inom bild- och formområdet. Trots den breda inriktningen är förslaget att arbetsnamnet för resurscentret är "Konst på Gotland".

Förslaget innebär att samarbeten mellan befintliga aktörer ska öka, att flexibla lokaler och verkstadsmöjligheter tillgängliggörs och en hemsida skapas - som samlar och synliggör aktörer, resurser och utlysningar inom området. Resurscentret inrättas på sikt i museets upprustade lokaler (nuvarande Konstmuseet) och samordnar/klustrar viktiga kompetenser inom Region Gotland och Gotlands museum. Baltic Art Center erbjuder ateljé och kontorsplatser i huset, så att organisationens internationella och nationella nätverk och verksamhet kan komma närmare lokalt verksamma aktörer.

För att möjliggöra en uppstart av ett resurscentrum redan innan Konstmuseets lokaler kan öppnas igen ser förvaltningen att lokaler på Gotlands Kulturrum kan tillgängliggöras på kort sikt, en plats som även kan utnyttjas av Region Gotlands kulturutvecklare. Samarbeten med lokalthållande aktörer och utövare på landsbygden bör även ske för att resurscenterfrågan ska vara relevant för hela Gotland. Produktionsmöjligheter med tillgång till verkstäder och teknikpool i Kustateljén i Fårösund möjliggörs.

Förslaget uppskattas i sin helhet kräva en ramförstärkning på ca 1,3 mnkr och kan sjösättas i två etapper. I etapp ett skapas en portal/hemsida och tillgång till lokaler i Gotlands kulturrum. Förberedelser kan starta redan 2023 genom den ramförstärkning på 200 tkr inom kultursamverkansmodellen (som genom beslut (RS 2023/28 fördelats till konstområdet) men kräver från 2024 att medel tillförs i ramförstärkning för att säkerställa tillgång till lokaler, initialt på Gotlands kulturrum.

Etapp två inleds 2025 och kräver ytterligare ramförstärkning på ca 1 mnkr för bland annat personal/tekniker, verktyg och teknik i Fårösund, då resurscentret kan organisera nätverksträffar, erbjuda kompetensutvecklingsmöjligheter och tillgång till verkstadsmöjligheter, arbetsytor och teknikpool i Kustateljén i Fårösund. Regionstyrelseförvaltningen preciserar och återkommer med detta behov inför budgetberedningen 2024.

Huvudman för satsningen föreslås initialt bli Region Gotland. Flera faktorer talar för detta. Gotlands museum genomför verksamhetsutveckling och ett visionsarbete kring Konstmuseet (som idag inte är klart) samt att huset som inrymmer Konstmuseets verksamhet inte är ändamålsenligt anpassat. En utvärdering sker av utvecklarorganisationen 2023 och initialt kan synergieffekter uppstå inom regionen med Film på Gotland, Kustateljén i Fårösund och Folkhögskolan i Fårösund. Huvudmannaskap kan utvärderas på sikt och en annan framtida huvudman för resurscentret kan utses - men i nuläget förespråkar regionstyrelseförvaltningen att resurscentret startas inom regionen.

Förslaget är en satsning på kulturella och kreativa verksamheter och professionalisering av utövare på Gotland – nya mötesplatsmöjligheter uppstår mot den efterfrågan som utövare uttryckt behov av. Tillsammans med de nya stöd som arbetats fram i bidragsöversynen över stöd till kulturområdet (där

stipendier för yrkesverksamma utövare och produktionsstöd föreslås och nytt projektstöd utlyses från 2023) svarar förslaget mot stora delar av områdets behov som de är uttryckta i konstöversyn och kulturplan. Förslaget bedöms ha goda möjligheter att öka innovation och nyskapande inom bild- och formområdet, förbättra villkoren och höja kompetensen hos verksamma utövare och arrangörer. Det svaga kulturområdet slöjd och form stärks och lyfts.

Region Gotlands överenskommelse med Gotlands museum har med anledning av konstöversynen förtydligats. Förtydligandet gjordes i samband med fördelningsbeslut till museet för 2023 och handlar om strategisk samverkan, delaktighet i framtagande av ett resurscentrum för konst och att kulturarv, slöjd- och form och konst ska kunna följas upp områdesvis. Separat uppföljning är viktigt för kunskapen om områdenas utveckling för Region Gotland såväl som för Kulturrådet.

Gällande förslag på hur utställningsbudgeten för konsten kan öka pågår ett visions- och verksamhetsutvecklingsarbete för Konstmuseet som inte ännu är klart. Detta gör att regionstyrelseförvaltningen föreslår att det presenteras till budgetberedningen 2024 då även kostnadsberäkningarna och finansieringslösning för ombyggnaden av huset planeras vara klara.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningen bedömer att förslaget resurscentrum för bild- och formområdet väl svarar mot de viktigaste delarna av de rekommendationer som konstöversynen samt kulturplan lyfter, inte bara för bildkonstnärerna utan även för området slöjd, form och design. Förslaget skapar nya kontaktytor och synergieffekter mellan Gotlands museum, Baltic Art Center, Gotlands kulturrum, Film på Gotland, Folkhögskolan i Fårösund och bild- och formaktörer på Gotland.

Etablering av ett resurscentrum för bild och formaktörer innebär en stärkt bild av Gotland som en kreativ ö - med plats för hela livet. Förslaget är en satsning på kulturella och kreativa verksamheter och professionalisering av utövare på Gotland och svarar på den rekommendation som föreslagits – nya mötesplatsmöjligheter uppstår mot den efterfrågan som utövare uttryckt behov av. Satsningen träffar hela kulturplanens målområde två kring kulturskapandets villkor, samt fyra av sex mål inom bildkonstområdet och flera av målen inom det svagare slöjd- och formområdet. Ett resurscentrum för bild- och form tillsammans med nya stöd som arbetats fram i bidragsöversynen (stöd till kulturområdet, där stipendier för yrkesverksamma kulturskapare och produktionsstöd föreslås och nytt projektstöd utlyses från 2023) bedöms sammantaget väl svara mot områdets behov. Förslaget bedöms ha goda möjligheter att locka nya kreatörer till Gotland, öka innovation och nyskapande inom bild- och formområdet över hela Gotland och höja kompetensen hos verksamma utövare och arrangörer. Förslaget stärker därmed tillgängligheten

till konsten på Gotland för civilsamhället, vilket även innebär ökad attraktionskraft och tillväxt för besöksnäring så väl som den bofasta befolkningen på Gotland.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Paola Ciliberto, enhetschef, regionstyrelseförvaltningen.

Oscar Lindster (S) yrkar att beslutspunkt två ändras till *Finansiering sker ur eget kapital för 2024*.

Ordförande ställer proposition på kultur- och fritidsberedningens förslag och Oscar Lindsters yrkande och finner att dessa bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2023-04-18